

Prekrite [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] sestavine [REDACTED]

Označite hrano, pridobljeno
z novimi genomskimi tehnikami!

Preglednost hrane ogrožena: Potrošniki, kmetje in okoljevarstveniki po vsej Evropi združujejo moči v zahtevah do EU

Sporočilo za javnost

Bruselj, 20. 4. 2026

Ministri EU za zunanje zadeve bodo 21. aprila glasovali o pravicah potrošnikov do informacij o hrani. Če bo zakonodaja sprejeta, bo to dejansko zmanjšalo obseg informacij, ki so na voljo potrošnikom.

Zakonodajni predlog nove GSO izvzema iz obstoječih zahtev glede označevanja, s čimer potrošnikom odreka pravico do preglednosti. Evropski potrošniki že več kot dve desetletji dosledno zavračajo GSO. Deregulacija pa velikim kmetijskim podjetjem odpira nove donosne tržne priložnosti, pri čemer nasprotovanje državljanov preprosto prezre.

Podatki raziskav dosledno kažejo, da si več kot 85 % državljanov želi, da so GSO na živilih označeni. To vključuje tudi tako imenovane nove GSO. Zbranih je bilo več kot 500.000 podpisov potrošnikov, ki zahtevajo, da so vse gensko spremenjene sestavine označene. EU pa namerava to obveznost za nove GSO ukiniti.

V zgodnjih fazah zakonodajnega postopka je Evropski parlament sprva pozval k ohranitvi obveznosti označevanja novih GSO. Vendar pa to stališče ni bilo upoštevano v zaključnih tristranskih pogajanjih, kjer so bile ključne določbe o označevanju črtane.

V odgovor na to se je koalicija **52 evropskih organizacij** iz različnih sektorjev združila v mednarodni kampanji za zagovarjanje pravic z naslovom » **Blacked-Out Ingredients – Label gene-edited food!**« (»**Prekrite sestavine – Označite hrano, pridobljeno z novimi genomskimi tehnikami!**«), ki poziva k ohranitvi obveznih zahtev glede označevanja novih GSO. Cilj kampanje je spodbuditi evropske državljanke k ukrepanju, preden jim bo odvzeta pravica do informacij o tem, kaj jedo.

1. <https://gmwatch.org/en/106-news/latest-news/19744>;
<https://www.foodwatch.org/de/repraesentative-umfrage-deutliche-mehrheit-befuerwortet-kennzeichnung-und-risikopruefung-von-neuer-gentechnik>
2. <https://action.eko.org/a/keine-gentechnik-ohne-risikopruefung-und-kennzeichnung>

V središču kampanje je preprosto sporočilo: **potrošniki imajo pravico vedeti, kaj je v njihovi hrani.**

„To je lahko črn dan za potrošnike v Evropi. Obstaja velika verjetnost, da bodo zunanji ministri glasovali za odpravo obveznega označevanja gensko spremenjenih organizmov v hrani. Evropejci že več kot dve desetletji dosledno zavračajo GSO. Ne gre le za etikete, ki jih nameravajo odpraviti – gre za našo svobodo izbire, kaj jemo.“ (Zveza biodinamikov, Inštitut Ekosemena, Ekoci).

Kampanja »Blacked-Out Ingredients« je v zgolj 12 tednih pritegnila na tisoče potrošnikov v 18 državah EU. Njene spletne objave si vsakič ogleda več kot pol milijona državljanov. Potrošniki aktivno širijo to sporočilo, tako na spletu kot v realnem svetu, s čimer dokazujejo, da si državljani resnično želijo zaščito preglednosti na področju hrane!

»Ni nobenega opravičila za zmanjšanje preglednosti na področju hrane in izvzetje novih GSO iz obveznosti označevanja. Glasovanje proti označevanju pomeni glasovanje proti pravici evropskih državljanov, da vedo, kaj jedo. Če tega ne storijo ministri, mora Evropski parlament stopiti v bran evropskim potrošnikom,« pravi Anne Flohr, izvršna direktorica BFDI.

Ozadje: kako poteka deregulacija GSO

V skladu z veljavnim okvirom EU za vse gensko spremenjene organizme (GSO) veljajo stroge zahteve, vključno z **oceno tveganja, sledljivostjo in obveznim označevanjem**. Ta pravila zagotavljajo, da lahko potrošniki, kmetje in proizvajalci sprejemajo odločitve na podlagi ustreznih informacij.

Predlagana zakonodaja bi znatno oslabilila te zaščitne ukrepe za veliko skupino novih GSO, ki se zdaj uradno imenujejo **nove genske tehnike (NGT)**. **NGT kategorije 1** so rastline z manj kot 20 spremenjenimi zaporedji DNK in se štejejo za »enakovredne konvencionalnim rastlinam«. **NGT kategorije 2** vključujejo vse druge rastline z urejenimi geni, pri katerih so spremembe bolj zapletene ali manj predvidljive.

Nove gensko spremenjene vrste (NGT) kategorije 1 (približno 94 % vseh NGT) bi bile izvzete iz **sedanjih obveznih zahtev glede ocene tveganja, sledljivosti in označevanja**, dovoljeni pa bi bili tudi patenti na rastlinske lastnosti.

Naslednji koraki

Po začasnem sporazumu, doseženem na tristranskih pogajanjih **3. decembra 2025**, je predlog o NGT zdaj vstopil v zadnjo zakonodajno fazo. Po glasovanju v Svetu Evrope, bo osnutek besedila pripravljen za glasovanje v Evropskem parlamentu v tednu od ponedeljka, 18. maja 2026 naprej.

1. <https://gmwatch.org/en/106-news/latest-news/19744>;
<https://www.foodwatch.org/de/repraesentative-umfrage-deutliche-mehrheit-befuerwortet-kennzeichnung-und-risikopruefung-von-neuer-gentechnik>
2. <https://action.eko.org/a/keine-gentechnik-ohne-risikopruefung-und-kennzeichnung>

Dodatne informacije

<https://www.blacked-out-ingredients.eu/>

<https://planbz slovenija.si/zascitimo-naso-skupno-prehransko-varnost-in-zaustavimo-deregulacijo-ngt/>

Kontakt za medije

Zveza Biodinamikov, zveza.biodinamikov@gmail.com

Inštitut Ekosemena, info@semenjalnica.si

Skrite sestavine

Spletna stran: www.blacked-out-ingredients.eu

E-pošta: hello@blacked-out-ingredients.eu

O kampanji

„**Blacked-Out Ingredients**“ (»**Prekrite sestavine**«) je mednarodna kampanja za ozaveščanje, ki jo organizira Mednarodna biodinamična zveza Demeter. V tej hitro rastoči kampanji trenutno sodeluje 52 evropskih organizacij iz 18 držav, med njimi združenja kmetov, potrošnikov in okoljevarstvenih organizacij. Skupaj pozivajo k obvezni označbi vseh gensko spremenjenih živil v skladu z zakonodajo EU in zagovarjajo pravico državljanov do preglednosti na področju hrane.

1. <https://gmwatch.org/en/106-news/latest-news/19744:https://www.foodwatch.org/de/repraesentative-umfrage-deutliche-mehrheit-befuerwortet-kennzeichnung-und-risikopruefung-von-neuer-gentechnik>
2. <https://action.eko.org/a/keine-gentechnik-ohne-risikopruefung-und-kennzeichnung>